

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग चार-अ

वर्ष १०, अंक १०८]

मंगळवार, ऑक्टोबर १५, २०२४/आश्विन २३, शके १९४६

[पृष्ठे ८, किंमत : रुपये १५.००

असाधारण क्रमांक २११

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र शासनाने केंद्रीय अधिनियमान्वये तयार केलेले
(भाग एक, एक-अ आणि एक-ल यांमध्ये प्रसिद्ध केलेले नियम व आदेश यांव्यतिरिक्त) नियम व आदेश.

इतर मागास व बहुजन कल्याण विभाग

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय,
मुंबई ४०० ०३२, दिनांक १५ ऑक्टोबर २०२४.

अधिसूचना

आधार (आर्थिक आणि इतर अनुदाने, लाभ आणि सेवांचे लक्षित वितरण) अधिनियम, २०१६.

क्रमांक महाज्यो-२०२३/प्र.क्र. ८६/का. संस्था.-ज्याअर्थी शासकीय सेवा किंवा लाभ किंवा अनुदाने उपलब्ध करून देताना ओळखपत्र म्हणून आधारचा वापर केल्याने शासकीय प्रक्रिया सोपी होते, पारदर्शकता आणि परिणामकारकता येते, लाभार्थ्यांना त्यांचे लाभ सुविधाजनकरीत्या प्रत्यक्षपणे मिळणे सुलभ होते, आणि आधारमुळे ओळख सिद्ध करण्यासाठी एकापेक्षा जास्त दस्तावेज सादर करण्याची गरज दूर होते;

आणि ज्याअर्थी, इतर मागास व बहुजन कल्याण विभाग (यापुढे ज्याचा "विभाग" असा उल्लेख करण्यात येत आहे) अंतर्गत महाराष्ट्र संशोधन, उन्नती व प्रशिक्षण प्रबोधिनी (अमृत) ही स्वायत्त संस्था १८ ते ६५ वर्षे वयोगटातील उमेदवारांचा अमृत संस्थे-मार्फत राबविण्यात येणाऱ्या लाभाच्या योजनांचा लाभ देण्यासाठी (यापुढे ज्याचा "योजना" असा उल्लेख करण्यात येत आहे), जिची अंमलबजावणी व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र संशोधन, उन्नती, व प्रशिक्षण प्रबोधिनी (अमृत) (यापुढे ज्याचा "अंमलबजावणी यंत्रणा" असा उल्लेख करण्यात येत आहे) यांचेकडून होत आहे;

आणि ज्याअर्थी, योजनेच्या उपलब्ध मार्गदर्शक सूचनांनुसार, अंमलबजावणी यंत्रणेकडून १८ ते ६५ वर्षे वयोगटातील उमेदवारांचा (यापुढे ज्याचा "लाभार्थी" असा उल्लेख करण्यात येत आहे) यांना अमृत संस्थेच्या विविध योजनांच्या माध्यमातून आर्थिक सहाय्य (यापुढे ज्याचा "लाभ" असा उल्लेख करण्यात येत आहे) देण्यात येते;

आणि ज्याअर्थी, उपरोक्त योजनेमध्ये महाराष्ट्र राज्याच्या एकत्रित निधीतून आवर्ती खर्चाचा समावेश आहे;

आणि ज्याअर्थी, उपरोक्त योजनेमध्ये महाराष्ट्र राज्याच्या एकत्रित निधीमधून आवर्ती खर्च करणे समाविष्ट आहे, त्यामुळे आता आधार (आर्थिक आणि इतर अनुदाने लाभ आणि सेवांचे लक्षित वितरण) अधिनियम, २०१६ (२०१६चा १८) (यापुढे “उक्त अधिनियम” असा उल्लेख) च्या कलम ७ मधील तरतुदीच्या महाराष्ट्र शासन पुढीलप्रमाणे अधिसूचित करित आहे :-

१. (१) योजनेअंतर्गत लाभ घेण्यास पात्र असलेली व्यक्ती आधार क्रमांक बाळगत असल्याचा पुरावा सादर करेल किंवा आधार अधिप्रमाणन करेल,

(२) योजनेअंतर्गत लाभ मिळवण्यासाठी इच्छुक असलेली कोणतीही व्यक्ती, जिच्याकडे आधार क्रमांक नाही किंवा जिने अद्यापि आधार नोंदणीसाठी अर्ज केलेला नाही, तिने योजनेसाठी नोंदणी करण्यापूर्वी आधार नोंदणीकरिता अर्ज करणे आवश्यक असेल, परंतु असे की, तो उक्त अधिनियमाच्या कलम ३ अन्वये आधार मिळविण्यास हक्कदार असणे आवश्यक असेल, आणि अशा सर्व व्यक्ती, आधार नोंदणीसाठी अर्ज करण्याकरता नजीकच्या कोणत्याही आधार केंद्रास (UIDAI च्या www.uidai.gov.in या संकेतस्थळावर यादी उपलब्ध) भेट देतील.

(३) आधार (नोंदणी आणि अद्ययावत) विनियम, २०१६ च्या नियम १२ नुसार, अद्याप आधार नोंदणी न केलेल्या लाभार्थीसाठी संबंधित ब्लॉक किंवा तालुका किंवा तहसीलमध्ये आधार नोंदणी केंद्र उपलब्ध नसल्यास विभागाने अंमलबजावणी यंत्रणेच्या माध्यमातून किंवा UIDAI च्या विद्यमान निबंधकांच्या समन्वयाने किंवा स्वतःच UIDAI रजिस्ट्रार बनून सोयीच्या ठिकाणी नावनोंदणी सुविधा प्रदान करणे आवश्यक आहे:

परंतु व्यक्तीला आधार मिळेपर्यंत खालील ओळखपत्रे सादर करण्याच्या अधीन राहून अशा व्यक्तींना योजनेचा लाभ देण्यात येईल.—

(अ) जर तिने नावनोंदणी केली असेल, तर त्यांची आधार नोंदणी आयडी स्लिप :

आणि

(ब) पुढीलपैकी कोणतेही एक कागदपत्र—

- (i) छायाचित्र असलेले बँक किंवा पोस्ट पासबुक; किंवा
- (ii) कायम खाते क्रमांक (पैन) कार्ड; किंवा
- (iii) पारपत्र; किंवा
- (iv) शिधापत्रिका; किंवा
- (v) मतदार ओळखपत्र; किंवा
- (vi) मनरेगा कार्ड; किंवा
- (vii) किसान फोटो पासबुक; किंवा
- (viii) मोटार वाहन कायदा, १९८८ (१९८८ चा ५९) अंतर्गत परवाना प्राधिकरणाने निर्गमित केलेला वाहनचालन परवाना ; किंवा
- (ix) राजपत्रित अधिकारी किंवा तहसीलदार यांनी निर्गमित केलेले छायाचित्र असलेले अधिकृत लेटर हेडवरील ओळख प्रमाणपत्र ; किंवा
- (x) विभागाने विहित केलेले इतर कोणतेही दस्तऐवज :

परंतु पुढे असे की, वरील कागदपत्रे त्या प्रयोजनासाठी राज्याने नियुक्त केलेल्या अधिकाऱ्याद्वारे तपासली जाऊ शकतात.

२. योजनेअंतर्गत, लाभार्थ्यांना सहजरीत्या लाभ मिळावा यासाठी उक्त आवश्यक बाबींबाबत लाभार्थींना माहिती करून देण्याकरिता प्रसिद्धी माध्यमांमधून व्यापक प्रसिद्धी करण्यात येईल, याची विभाग आपल्या अंमलबजावणी यंत्रणेच्या माध्यमातून व्यवस्था करेल.

३. लाभार्थीच्या खराब बायोमेट्रिक्समुळे किंवा कोणत्याही कारणामुळे आधार प्रमाणीकरण अयशस्वी झाल्यास, अशा सर्व प्रकरणांमध्ये, खालील उपाययोजना अवलंबण्यात येतील :-

(अ) बोटांच्या ठशांची गुणवत्ता खराब असल्यास, सुविधाजनक लाभ प्रदानाकरिता, प्रमाणीकरणासाठी एकत्रित जोखीम माहिती प्रणाली (IRIS) स्कॅन किंवा चेहरा अधिप्रमाणन सुविधा अवलंबण्यात येईल, त्याद्वारे विभाग त्याच्या अंमलबजावणी यंत्रणेच्या माध्यमातून IRIS स्कॅनर किंवा चेहरा अधिप्रमाणनासहीत बोटांच्या ठशांद्वारे अधिप्रमाणनाची व्यवस्था करेल;

(ब) बोटांचे ठसे किंवा IRIS स्कॅन किंवा चेहरा अधिप्रमाणन इ. च्या माध्यमातून बायोमेट्रिक अधिप्रमाणन यशस्वी न झाल्यास, शक्य आणि अनुज्ञेय असेल तेथे प्रकरणपरत्वे, वन टाइम पासवर्ड किंवा मर्यादित वेळ वैधता असलेले कालावधी-आधारित वन-टाइम पासवर्डद्वारे अधिप्रमाणन उपलब्ध करून देण्यात येईल;

(क) बायोमेट्रिक किंवा आधार वन-टाइम पासवर्ड किंवा कालावधी-आधारित वन-टाइम पासवर्ड इ.च्या माध्यमातून प्रमाणीकरण शक्य नाही, अशा इतर सर्व प्रकरणांमध्ये आधारपत्रावर छापण्यात आलेल्या क्यूआर कोडच्या आधारे ज्यांची अधिकृतता तपासली जाऊ शकते अशा भौतिक आधार पत्रांच्या आधारे योजनेअंतर्गत लाभ दिले जाऊ शकतात आणि विभाग, अंमलबजावणी यंत्रणेच्या माध्यमातून सोयीच्या ठिकाणी क्यूआर कोड रीडरची व्यवस्था करेल.

४. उपरोक्त मुद्द्यांव्यतिरिक्त, कोणतीही वास्तविक लाभार्थी लाभपासून वंचित राहू नये याकरिता, विभाग अंमलबजावणी यंत्रणेच्या माध्यमातून डीबीटी मिशन, कॅबिनेट सचिव, भारत सरकार यांचे कार्यालयीन आदेश दिनांक १९ डिसेंबर, २०१७ मध्ये आखून दिलेल्या अपवाद हाताळणी प्रणालीचे अनुसरण करेल.

५. ही अधिसूचना महाराष्ट्र राज्यातील अधिकृत राजपत्रात प्रकाशित झाल्याच्या तारखेपासून लागू होईल.

जोडपत्र

अ. क्र.	योजनेचे नाव
१	महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगा [MPSC] च्या राज्य सेवा मुख्य परीक्षेसाठी तसेच मुख्य परीक्षेसाठी निवड झालेल्या उमेदवारांना अर्थसहाय्य.
२	संघ लोकसेवा आयोगाच्या [UPSC] नागरी सेवा मुख्य परीक्षेसाठी तसेच मुलाखतीसाठी निवड केलेल्या उमेदवारांना अर्थसहाय्य.
३	आर्थिक विकासाकरीता स्वयंरोजगार प्रोत्साहन व प्रशिक्षण कार्यक्रम राबवून स्वावलंबी बनविणे.
४	कृषी उत्पन्न आधारित उद्योग सुरु करण्याचे प्रशिक्षण कार्यक्रम राबवून स्वावलंबी बनविणे.
५	AIIMS, IIM, IIT, IIITs येथे प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना अर्थसहाय्य.
६	अमृत वैयक्तिक कर्ज व्याज परतावा योजना.
७	अमृत गट- परशुराम प्रकल्प कर्ज व्याज परतावा योजना.
८	संगणक कौशल्य विकास प्रशिक्षण कार्यक्रम राबविणे.
९	राहूरी कृषी विद्यापीठांतर्गत ड्रोन ऑपरेट करण्यासाठी रिमोटपायलट प्रशिक्षण देणे.
१०	इंडो-जर्मन टूल रुम, संभाजीनगर (औरंगाबाद) या प्रशिक्षण संस्थेमार्फत कौशल्य विकास प्रशिक्षण कार्यक्रम राबविणे.

अ. क्र.	योजनेचे नाव
११	महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या [MPSC] महाराष्ट्र दुय्यम सेवा अराजपत्रित (गट - ब) मुख्य परीक्षेच्या पूर्वतयारीसाठी व मुलाखतीच्या पूर्वतयारीसाठी उत्तीर्ण उमेदवारांना प्रोत्साहनात्मक अर्थसहाय्य.
१२	महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या [MPSC] विविध तांत्रिक सेवा मुख्य परीक्षा आणि मुलाखतीच्या पूर्वतयारीसाठी उमेदवारांना अर्थसहाय्य.
१३	महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या [MPSC] महाराष्ट्र नागरी सेवा राजपत्रित मुख्य परीक्षेच्या पूर्वतयारीसाठी आणि मुलाखतीच्या पूर्वतयारीसाठी उत्तीर्ण उमेदवारांना अर्थसहाय्य.
१४	महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या [MPSC] दिवाणी न्यायाधीश कनिष्ठस्तर व न्याय दंडाधिकारी (प्रथम वर्ग) मुख्य परीक्षेच्या पूर्वतयारीसाठी व मुलाखतीच्या पूर्वतयारीसाठी उत्तीर्ण उमेदवारांना प्रोत्साहनात्मक अर्थसहाय्य.
१५	संघ लोकसेवा आयोगाच्या [UPSC] वन सेवा मुख्य परीक्षेच्या पूर्वतयारीसाठी व मुलाखतीच्या पूर्वतयारीसाठी उत्तीर्ण उमेदवारांना अर्थसहाय्य.
१६	संघ लोकसेवा आयोगाच्या [UPSC] अभियांत्रिकी सेवा मुख्य परीक्षेच्या पूर्वतयारीसाठी व मुलाखतीच्या पूर्वतयारीसाठी उत्तीर्ण उमेदवारांना अर्थसहाय्य.
१७	महाराष्ट्र राज्य परीक्षा परिषदेच्या शासकीय संगणक टंकलेखन बेसिक कोर्स प्रमाणपत्र परीक्षा (GCC-TBC) व ऑनलाईन लघुलेखन परीक्षा उत्तीर्ण उमेदवारांना प्रोत्साहनात्मक अर्थसहाय्य देणे.
१८	इक्युबेशन सेंटर योजना सुरु करणे.
१९	अमृत कौशल्य विकासासाठी C-DAC या प्रशिक्षण संस्थेमार्फत रोजगारक्षम व उद्योगाभिमुख प्रशिक्षणासाठी अर्थसहाय्य.
२०	कौशल्य विकास प्रशिक्षण कार्यक्रम राबविणे.
२१	किशोरवयीन विकास उपक्रम

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

दिनेश रोहीदास चव्हाण,
शासनाचे उप सचिव.

OTHER BACKWARD CLASS WELFARE DEPARTMENT

Mantralaya, Madam Cama Marg, Hutatma Rajguru Chowk,
Mumbai 400 032, Dated the 15th October, 2024.

NOTIFICATION

AADHAAR (TARGETED DELIVERY OF FINANCIAL AND OTHER SUBSIDIES, BENEFITS AND SERVICES) ACT, 2016.

No. MHJ-2023/C.R. 86/Desk-Organisation.—Whereas, the use of Aadhaar as an identity document for delivery of services or benefits or subsidies simplifies the Government delivery processes, brings in transparency and efficiency, and enables beneficiaries to get their entitlements directly in a convenient and seamless manner by obviating the need to produce multiple documents to prove one's identity;

And whereas, Academy of Maharashtra Research, Upliftment, and Training (AMRUT), an autonomous organization under the Other Backward Class Welfare Department (hereinafter to "Department") is administering the various Schemes mentioned in the SCHEDULE appended hereto (hereinafter referred to as "the Schemes") to disburse the benefits or subsidies to the individuals between the age of 18 to 65 years for the benefits implemented through the AMRUT Institute (hereinafter referred to as the "Beneficiary") being implemented by the Managing Director, Academy of Maharashtra Research, Upliftment, and Training (AMRUT), (hereinafter referred to as the "implementing agency");

And whereas under these Schemes financial assistance (hereinafter referred to as "the benefit") is given to the individuals between the age group of 18 to 65 years (hereinafter referred to as "the beneficiaries") by the implementing agency as per the extant Scheme guidelines;

And whereas, the aforesaid Scheme involves recurring expenditure incurred from the Consolidated Fund of the State of Maharashtra;

Now, therefore, in pursuance of section 7 of the Aadhaar (Targeted Delivery of Financial and Other Subsidies, Benefits and Services) Act, 2016 (18 of 2016) (hereinafter referred to as "the said Act"), the Government of Maharashtra hereby notifies the following, namely :—

1. (1) An beneficiary eligible for receiving the benefits under the Scheme shall hereby be required to furnish proof of possession of the Aadhaar number or undergo Aadhaar authentication.

(2) Any beneficiary desirous of availing benefits under the Scheme, who does not possess the Aadhaar number or, has not yet enrolled for Aadhaar, shall be required to make an application for Aadhaar enrolment before registering for the Scheme provided that he is entitled to obtain Aadhaar number as per section 3 of the said Act, and such individuals shall visit any Aadhaar enrolment centre (list available at the Unique Identification Authority of India (UIDAI) website www.uidai.gov.in) to get enrolled for Aadhaar.

(3) As per regulation 12 of the Aadhaar (Enrolment and Update) Regulations, 2016, the Department through Implementing Agency, is required to offer Aadhaar enrolment facilities for the beneficiaries who are not yet enrolled for Aadhaar and in case there is no Aadhaar enrolment centre located in the respective Block or Taluka or Tehsil, the Department through its Implementing Agency shall provide Aadhaar enrolment facilities at convenient locations in co-ordination with the existing Registrars of UIDAI or by becoming UIDAI Registrar themselves:

Provided that, till the time Aadhaar is assigned to the beneficiary, the benefits under the Scheme shall be given to such beneficiary, subject to the production of the following documents, namely :-

(a) if he has enrolled, his Aadhaar Enrolment Identification slip; and

(b) any of the following documents, namely :—

- (i) Bank or Post Office Passbook with Photograph; or
- (ii) Permanent Account Number (PAN) Card; or
- (iii) Passport; or
- (iv) Ration Card; or
- (v) Voter Identity Card; or
- (vi) MGNREGA Card; or
- (vii) Kisan Photo Passbook; or
- (viii) Driving license issued by the Licensing Authority under the Motor Vehicles Act, 1988 (59 of 1988); or
- (ix) Certificate of identity having photo of individual issued by a Gazetted Officer on an official letter head; or
- (x) Any other documents as specified by the Department:

Provided further that, the above documents shall be checked by an officer specifically designated by the implementing agency for that purpose.

2. In order to provide benefits to the beneficiaries under the Scheme conveniently, the Department through its Implementing Agency shall make all the required arrangements to ensure that wide publicity through the media shall be given to the beneficiaries to make them aware of the said requirement.

3. In all cases, where Aadhaar authentication fails due to poor biometrics of the beneficiaries or due to any other reason, the following remedial mechanism shall be adopted, namely :—

(a) in case of poor finger print quality, Integrated Risk Information System scan or face authentication facility shall be adopted for authentication, thereby the Department through its Implementing Agency shall make provisions for Integrated Risk Information System scanners or face authentication along with fingerprint authentication for delivery of benefits in seamless manner;

(b) in case the biometric authentication through fingerprints or Integrated Risk Information System scan or face authentication is not successful, wherever feasible and admissible authentication by Aadhaar One Time Password (OTP) or Time based One Time Password (TOTP) with limited time validity, as the case may be, shall be offered;

(c) in all other cases, where biometric or Aadhaar One Time Password (OTP) or Time based One Time Password (TOTP) authentication is not possible, benefits under the Scheme may be given on the basis of physical Aadhaar letter whose authenticity can be verified through the Quick Response Code printed on the Aadhaar letter and the necessary arrangements of Quick Response Code reader shall be provided at the convenient location by the Department through its Implementing Agency.

4. In addition to above, in order to ensure that no bonafide beneficiary under the Scheme is deprived of his due benefits, the Department through its Implementing Agency shall follow the exception handling mechanism as outlined in the Office Memorandum of DBT Mission, Cabinet Secretariat, Government of India, dated the 19th December of 2017.

5. This notification shall come into effect from the date of its publication in the *Maharashtra Official Gazette*.

Schedule

Sr. No.	Name of the Scheme
1	Financial Assistance to Candidates Selected for Maharashtra Public Service Commission [MPSC] State Services Main Exam as well as Interview.
2	Financial Assistance to candidates for Union Public Service Commission [UPSC] Civil Services Main Examination as well as Interview.
3	To make self-reliant by implementing self-employment promotion and training programs for economic development.
4	To make self-reliant by conducting training programs to start agricultural income based industries.
5	Financial assistance to students admitted to AIIMS, IIM, IIT, IIITs.
6	AMRUT Personal Loan Interest Repayment Scheme.
7	AMRUT Group- Parashuram Project Loan Interest Repayment Scheme.
8	Conducting computer skill development training programs.
9	Providing remote pilot training to operate drones under Rahuri Agricultural Universities.
10	Conducting Skill Development Training Program through Training Institute Indo-German Tool Room, Sambhajinagar (Aurangabad).
11	Financial assistance to candidates for preparation of Maharashtra Public Service Commission [MPSC] Maharashtra Secondary Services Non-Gazetted (Group - B) Main Examination and Interview.
12	Financial assistance to candidates for preparation of various Technical Services Main Examinations and Interviews of Maharashtra Public Service Commission [MPSC].
13	Financial assistance to qualified candidates for Maharashtra Public Service Commission [MPSC] Maharashtra Civil Services Gazetted Main Exam Preparation and Interview Preparation.
14	Financial assistance to candidates for Maharashtra Public Service Commission [MPSC] Civil Judge Junior Level and Judicial Magistrate (First Class) Main Examination Preparation and Interview Preparation.
15	Financial assistance to qualified candidates for Union Public Service Commission [UPSC] Forest Service Mains Exam Preparation and Interview Preparation.
16	Financial assistance to qualified candidates for Union Public Service Commission [UPSC] Engineering Services Main Exam Preparation and Interview Preparation.

Sr. No.	Name of the Scheme
17	Providing financial assistance to the candidates who have cleared the Government Computer Typing Basic Course Certificate Examination (GCC-TBC) and Online Shorthand Examination of Maharashtra State Examination Council.
18	Incubation centre Scheme.
19	Providing financial assistance for employability and industry oriented training through C-DAC, a training institute for AMRUT Skill Development programme.
20	Skill Upliftment development training programs.
21	Adolescent Development Initiatives

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

DINESH ROHIDAS CHAVHAN,
Deputy Secretary to Government.